

БЯСПЕКА РОЎНАЯ І НЕПАДЗЕЛЬНАЯ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ў ходзе працяглых перагавораў лідараў дзяржаў АДКБ у вузкім складзе бакі абмеркавалі шырокі комплекс тэм і правялі прынцыповы аналіз праблемных пытанняў у свеце. «Прытым па перыметры ўсіх граніц — і на заходнім напрамку, і ў Цэнтральнай Азіі, у раёне Афганістана. Абмеркавалі канфлікты і нявырашаныя праблемы, — адзначыў беларускі лідар. — Шчыра прызнаюся, што тыя падрыхтаваныя матэрыялы па прыярытэтах нашага старшынства крыху не цягнуць на той узровень абмеркавання, на які мы выйшлі ў вузкім коле».

Паводле слоў Прэзідэнта Беларусі, бакі дамовіліся, што пры ўдзеле генеральнага сакратара АДКБ Мікалая Бардзюжы будзе вызначана група ваенных і спецыялістаў у іншых галінах. «Прыцягнем да гэтага спецыялістаў перш за ўсё з Расійскай Федэрацыі і іншых дзяржаў. І трэба сфармуляваць добрыя прыярытэты, каб наша арганізацыя выйшла на даволі сур'ёзны ўзровень. Каб яе не баяліся, але паважалі, і мы нікога не ўгаворвалі, каб нас прызнавалі», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Прыярытэты беларускага старшынства ў АДКБ будуць грунтоўна прапрацаваны і даведзены да кіраўнікоў у краінах арганізацыі, дадаў беларускі лідар. «Лічу, мы штосьці добрае можам прапанаваць нашай арганізацыі ў плане адзінства і паважання з боку контрпартнёраў», — рэзюмаваў ён.

Прэзідэнт Арменіі Серж Саргсян на выніковым брыфінгу для прадстаўнікоў СМІ праінфармаваў, што на саміце прыняты шэраг сур'ёзных дакументаў і рашэнняў, накіраваных на істотнае ўмацаванне патэнцыялу арганізацыі з удасканаленнем механізмаў калектыўнай бяспекі і рабочых органаў АДКБ.

Прынятую стратэгію калектыўнай бяспекі АДКБ да 2025 года Прэзідэнт Арменіі назваў адным з самых важных дакументаў саміту. Праца над дакументам доўжылася на працягу некалькіх гадоў.

«Стратэгія АДКБ фіксуе прыярытэт у дзейнасці арганізацыі да 2025 года, замацоўвае арыенцыры далейшага развіцця па ўсіх асноўных напрамках супрацоўніцтва. Дзяржавы-члены зноў пацвердзілі сваю рашучасць выбудоўваць адносіны з членамі супольнасці на асновах роўнасці і непадзельнасці бяспекі. Устрымлівацца ад пагрозы сілай або яе прымянення ў вырашэнні праблем, якія ўзнікаюць, аддаючы прыярытэт палітыка-дыпламатычным метадам», — сказаў Прэзідэнт Арменіі.

Па выніках сустрэчы таксама прыняты заявы, якія адлюстроўваюць падыходы краін АДКБ да асноўных актуальных міжнародных пытанняў, дадзены ацэнкі бягучай сітуацыі з улікам новых пагроз і выклікаў. Кіраўнікі дзяржаў яшчэ раз пацвердзілі ролю АДКБ у якасці найважнейшага інструмента, які спрыяе падтрыманню міру, стабільнасці, забеспячэнню бяспекі, незалежнасці і суверэнітэту дзяржаў-членаў.

Падпісана рашэнне аб канцэпцыі развіцця сістэмы сумеснай падрыхтоўкі ваенных кадраў, а таксама па стандартызацыі ўзбраення і ваеннай тэхнікі ў АДКБ.

Акрамя таго, падпісаны дакументы ў сферы праддзялення міжнароднаму тэрарызму. У іх ліку — Палажэнне аб фарміраванні адзінага спісу арганізацый, прызнаных тэрарыстычнымі. Серж Саргсян асобна вылучыў рашэнне аб палажэннях, якія рэгламентуюць дзейнасць Аб'яднанага штаба АДКБ.

Старшынства ў арганізацыі дамовы аб калектыўнай бяспецы цяпер перайшло ад Арменіі да Беларусі.

■ Сувязі

КАМБАЙНЫ З ЦУКЕРКАМІ ДЛЯ КІТАЯ

У Паднябеснай добра ведаюць якасць беларускай сельскагаспадарчай тэхнікі

Гомсельмаш сёння актыўна супрацоўнічае з Кітайскай Народнай Рэспублікай. Доля сельскагаспадарчай тэхнікі прадпрыемства дасягае амаль 70% ад усяго экспарту тавараў Гомельскай вобласці ў гэтую краіну. Пра гэта расказалі ў прэс-службе Гомельскага аблвыканкама. Прадпрыемства падпісала некалькі дамоў з рознымі кітайскімі карпарацыямі аб інвеставанні грашовых сродкаў, развіцці існуючых праектаў і іншых варыянтаў супрацоўніцтва.

Амаль шэсць гадоў, як у Харбіне працуе сумеснае прадпрыемства Гомсельмаша і карпарацыі «Dongjin Group». За гэты час было выраблена звыш дзвюх тысяч камбайнаў. Два гады таму ў Пекіне пачаў работу дылерскі цэнтр Гомсельмаша на базе Пекінскай кампаніі дзяржаўных саўгасаў па імпарце-экспарце. У маі мінулага года падчас афіцыйнага візіту ўрадавай дэлегацыі КНР у Беларусь на чале са старшынёй КНР Сі Цзіньпінам была падпісана дамова пра стварэнне сумеснага прадпрыемства Гомсельмаша і прамысловай карпарацыі «Цзуншэнь» з адкрыццём дзвюх зборачных пляцовак у правінцыях Хэбэй і Ганьсу.

У верасні мінулага года зарэгістравана сумеснае прадпрыемства сельгасмашынабудавання і адбылося ўрачыстае адкрыццё першай зборачнай пляцоўкі ў правінцыі Хэбэй. Цяпер тут вядзецца падрыхтоўка вытворчасці і закупляецца неабходнае абсталяванне.

Запатрабаваныя ў нашых далёкіх партнёраў воўна, лён, вятрубе, вугляроднае валакно і вырабы з яго. Апошняю прадукцыю пастаўляе «Светлагорскхімвалакно». Вырабы фабрыкі «Спартак» і гагачоўскага завода «Дыяпраектар» таксама ведаюць спахыўцы ў КНР. Летась былі пачаты пастаўкі скурак норкі ад Калінкавіцкай звяргаспадаркі. Увогуле ж экспарт за сем першых месяцаў года склаў \$3,7 млн.

Што тычыцца імпарту (за той жа час атрымана тавараў на \$99,8 млн), тут асноўнымі з'яўляюцца машыны і абсталяванне, электратэхнічная прадукцыя і кабелі, вырабы з чорных металаў, каменя, пліты, лісты і вырабы з пластыку і іншае.

Са студзеня па ліпень знешнегандлёвы абарот прадпрыемстваў і арганізацый Гомельскай вобласці з Кітаем склаў \$103,5 млн, пры гэтым тэм

росту — амаль 65%. Сёння прадпрыемствы Гомельскай вобласці актыўна ствараюць сумесныя з кітайскімі партнёрамі прадпрыемствы, каб развіваць гандлёвае супрацоўніцтва і забяспечыць збалансаванасць двухбаковых сувязяў.

Смак цукерак пад брэндам «Спартак» кітайцы ўжо ведаюць. Прадукцыя прадпрыемства атрымала сертыфікацыю тавараў на кітайскім рынку. За першае паўгоддзе ў Кітай было адгружана 32 тоны прадукцыі. Дарэчы, прадпрыемства стварыла сайт на кітайскай мове, і колькасць наведвальнікаў пастаянна расце. Не выключэнне, што хутка кітайцы будуць ведаць і нашы мяса-малочныя вырабы. Адпаведны пратакол пра намеры паміж Камітэтам па сельскай гаспадарцы і харчаванні Гомельскага абласнога выканаўчага камітэта і Цзянсунскай групавой кампаніяй па замежным супрацоўніцтве падпісаны. Размова ідзе і пра парт-мэду з Гомельшчыны ў Кітай.

У сферы крэдытна-інвестыцыйнага супрацоўніцтва на тэрыторыі Гомельскай вобласці некалькі праектаў ужо рэалізавана і многія рэалізуюцца. З Мінска да Гомеля цяпер можна даехаць на аўтамабілі за тры гадзіны, дзякуючы праведзенай рэканструкцыі дарогі М 5/Е271. Генеральным падрадчыкам праекта стала кітайская карпарацыя «China road and bridge corporation».

Завяршаецца будаўніцтва завода па вытворчасці сульфатнай беленай цэлюлозы на базе Светлагорскага цэлюлознага камбіната. Кошт праекта складае \$902,8 млн. Фінансаванне кантракта ажыццяўляецца за кошт крэдыту экспартна-імпартнага банка Кітая. Генеральным падрадчыкам — кітайская кампанія інжынірыngu «САМС».

Тэхнічнае пераабсталяванне

І на кітайскіх палетках беларускія трактары працуюць эфектыўна.

Добрушскай папяровай фабрыкі «Герой працы» таксама падыходзіць да фіналу. Тут будзе арганізавана вытворчасць мелаваных і немелаваных відаў кардону. Фінансаванне праекта поўнаасцю ажыццяўляецца за кошт сродкаў крэдыту Дзяржаўнага банка Развіцця Кітая.

На базе Гомельскага матара-рамонтнага завода арганізана вытворчасць мотатэхнікі, мотакультыватараў і малалітражных рухавікоў фірмы «Хорс Мотарс» сумесна з кітайскай кампаніяй «I.I.C. IMPORT & EXPORT CO., LIMITED».

Зусім нядаўна ў Гомельскім аблвыканкаме прайшла сустрэча з кітайскай карпарацыяй інжынірыngu «САМС», на якой абмеркавана магчымасць будаўніцтва магістральнай вуліцы ў Гомелі працягласцю 41,35 км (з улікам будаўніцтва маста праз Сож і пяці пуцэправодаў).

Адным з буйных праектаў з прыцягненнем крэдытных рэсурсаў Кітайскай Народнай Рэспублікі з'яўляецца фінансаванне будаўніцтва ўчастка чыгункі Глушавічы-Лельчыцы-Міхалкі. У ліпені прайшлі перамовы з кітайскай карпарацыяй CGGC «Гечжоуба», якая выказала зацікаўленасць у рэалізацыі гэтага праекта, а таксама ў распрацоўцы радовішча гранітаў каля Глушавічаў.

Актыўна вядзецца міжрэгіянальнае супрацоўніцтва, ажыццяўляецца абмен візітамі прадстаўнікоў дзелавых кругоў і ўдзел у прамысловых выставах. Заключана шмат дамоў пра супрацоўніцтва з рознымі правінцыямі. У Мазыра і Жлобіна з'явіліся гарады-пабрацімы ў Кітаі: Суючжоу і Ляньюньган

адпаведна. Дакументы аб гэтым былі падпісаны падчас візіту дэлегацыі Гомельскай вобласці ў КНР.

Пастаянна пашыраецца міжнароднае супрацоўніцтва Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Ф. Скарыны з вядучымі ВНУ Кітая. Абмен навуковымі кадрамі стане прыярытэтам на бліжэйшы час. Сяброўскія стасункі паміж гомельскімі і кітайскімі вучонымі падтрымліваюцца на працягу чвэрці стагоддзя. Паміж ВНУ і навуковымі цэнтрамі Кітая і ГДУ імя Ф. Скарыны падпісана больш 20 дамоў пра супрацоўніцтва.

У верасні ў Гомельскі ўніверсітэт для абмену вопытам на паўгода прыбыла сям'я выкладчыкаў-матэматыкаў з педагагічнага ўніверсітэта Цзянсу. У сваю чаргу, праз тыдзень (18 кастрычніка) гомельскія маладыя навукоўцы з Беларуска-кітайскай навуковай лабараторыі па вакуумна-плазменных тэхналогіях адправяцца на стажыроўку ў Нанкінскі ўніверсітэт. Адзін з перспектывных накірункаў супрацоўніцтва — сумесная падрыхтоўка спецыялістаў. З 2006-га па 2012 год 36 кітайскіх студэнтаў атрымалі ў Гомелі дыплом бакалаўра. Увогуле з 1992 года ў ГДУ імя Ф. Скарыны навуковую стажыроўку прайшлі 10 выкладчыкаў з КНР. 335 грамадзян гэтай краіны вучыліся ў Гомелі, з іх ступень бакалаўра атрымалі 140 чалавек, дзевяць скончылі аспірантуру і паспяхова абаранілі кандыдацкія і нават доктарскую дысертацыі.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.
iost@vziazda.by

Агульныя ідэалы і каштоўнасці, або Літаратура як падмурак Саюзнай дзяржавы

Другі з'езд Саюза пісьменнікаў Саюзнай дзяржавы прайшоў у Маскве ў Дзелавым і культурным комплексе пасольства Беларусі ў Расіі.

Прывітанне Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнка ўдзельнікам форуму зачытаў намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Ігар Бузоўскі. У пасланні кіраўнік беларускай дзяржавы адзначыў, што на рахунку Саюза пісьменнікаў Саюзнай дзяржавы ёсць паспяхова сумесныя праекты.

«Дзякуючы вашым намаганням перакладаў лепшых твораў сучасных беларускіх аўтараў рэгулярна з'яўляюцца на старонках расійскіх выданняў, а беларускія чытачы маюць магчымасць знаёміцца з творчасцю рускіх паэтаў, празаікаў, публіцыстаў», — падкрэсліваецца ў прывітанні. Кіраўнік беларускай дзяржавы выказаў упэўненасць, што дзейнасць Саюза пісьменнікаў Саюзнай дзяржавы і ў далейшым будзе садзейнічаць развіццю і ўзаемаўзбагачэнню беларускай і рускай літаратуры.

Як паведаміў карэспандэнт БЕЛТА, у сваім выступленні Ігар Бузоўскі адзначыў, што падобныя да гэтага з'езду мерапры-

емствы зараз набываюць асаблівае значэнне для адстойвання агульнакультурных інтарэсаў. «Выклікі часу, якія сёння гучаць, абвастраюць патрабаванні, што прад'яўляюцца да літаратараў», — сказаў ён. Намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта выказаў шчырае спадзяванне, што слова пісьменніка будзе мець важнае значэнне ў фарміраванні Саюза Беларусі і Расіі.

Прывітанне форуму накіраваў таксама Патрыярх Маскоўскі і ўсяе Русі Кірыл.

На з'ездзе ў Маскве сабраліся каля 120 дэлегатаў з Беларусі, Расіі, а таксама палітычныя і грамадскія дзеячы з дзвюх краін. На форуме былі падведзены вынікі дзейнасці па захаванню і ўмацаванню духоўна-гістарычнага адзінства літаратур, краін, народаў. Быў абмеркаваны план сумеснай работы на бліжэйшыя 5 гадоў і перавыбраны склад кіруючых органаў саюза.

Саюз пісьменнікаў Саюзнай дзяржавы быў утвораны на ўстаноўчым з'ездзе, які адбыўся ў снежні 2009 года ў Мінску. Галоўная задача саюза — садзейнічаць умацаванню сяброўскіх, палітычных і эканамічных адносін паміж Беларуссю і Расіяй.

У кулуарах пісьменніцкага з'езда, гутарачы з журналістамі, намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Ігар Бузоўскі заявіў, што сацыяльна-функцыя, якія выконваюцца творчай элітай у цэлым і пісьменнікам асяроддзем у прыватнасці, нельга ацэньваць выключна рублём.

Паводле яго слоў, тэма празмернай камерцыялізацыі творчасці і тым больш пытанняў, звязаных з узаемадзеяннем творчай эліты Саюзнай дзяржавы, павінна не проста абмяркоўвацца, яе неабходна паставіць на парадак дня адну з прыярытэтных. Ён адзначыў, што сучасныя эканамічныя ўмовы, вядома ж, дыктуюць свае прыярытэты, аднак без падтрымкі творчых сілы не змогуць выконваць тыя сацыяльныя функцыі, якія гістарычна былі ўскладзены на іх грамадствам. «Недастатковае разуменне гэтых рэчаў прыводзіць да расхіствання і дэградацыі не толькі асобна ўзятых творчых аб'яднанняў, а, уласна, і каштоўнасцяў, якія з'яўляюцца

дзяржаўнымі асновамі, якія мы павінны не проста шанаваць, але і змагацца за іх», — падкрэсліў намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта.

Ігар Бузоўскі запэўніў, што выдаткі дзяржавы на падтрымку сацыяльна значнай літаратуры павінны быць захаваны і адэкватныя выклікам часу. «Друкаванае слова, якое застаецца ў стагоддзях, — гэта праца на будучыню, гэта падмурак для будучага развіцця дзяржавы», — сказаў ён.

Такую ж пазіцыю дзяржава займае і ў дачыненні да сродкаў масавай інфармацыі. «Нам перыядычна навязваецца, што яны павінны быць цалкам самаакупнымі, — адзначыў Ігар Бузоўскі. — Але аб якой самаакупнасці можа ісці гаворка, калі мы гаворым пра сацыяльныя, культуралагічныя функцыі? Гэта затратныя рэчы, яны вяртаюцца з часам. Манетызацыя адбываецца праз дзясяткі гадоў, але калі гэты падмурак мы разбурым, зруйнуецца наша будучыня».

Ігар Бузоўскі перакананы, што адстойванне каштоўнасцяў і ідэ-

лаў — гэта ў тым ліку і адстойванне незалежнасці дзяржавы. «Голас пісьменніцкага асяроддзя, голас творчага асяроддзя павінен быць значна больш моцным у адстойванні гэтай незалежнасці, — сказаў ён. — Заявы асобна ўзятых пісьменнікаў, асобна ўзятых творчых асоб — гэта добра, але кансалідаваць іх памкненні павінны менавіта такія форумныя, праз прадстаўніцтва эліт Саюзнай дзяржавы».

Намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта лічыць, што выпрацаваны стагоддзямі агульныя каштоўнасці і ідэалы, уласцівыя беларускаму і расійскаму народам, дазволілі выстаць ім у Вялікай Айчыннай вайне, спраўляцца з выклікамі часу на працягу станаўлення дзяржаў.

«Незалежнасць — гэта нашы каштоўнасці і ідэалы з асаблівасцямі, уласцівымі кожнаму народу, культуры, нацыянальнаму менталітэту, якія мы адстойваем, абараняем. Кансалідавацца творчым элітам неабходна менавіта на гэтым», — сказаў Ігар Бузоўскі.